

מראי מקומות- זכחים פ"ב

לו מזוג גופא ה' מיותר, לפי שה' עוסק במזיגה.

(ד) **אלא טעמא דר"ע מחטאת וכל חטאת, וכו'-** הק' העולת שלמה, א"כ לא ליכתוב חטאת ולא לכתוב כל חטאת, וממילא לא יהי' מקום למעט שאר קדשים, ולא יהי' צריך ריבוי לרבותם. ותי' דאם לא ה' כתיב חטאת, ה"א דדוקא שאר קדשים פסולין כשהכניסן לפנים, אבל חטאת לא, הואיל ואיכא חטאות פנימיות. ודפריך לעיל אולי חטאת אין מידי אחרינא לא, היינו דמנ"ל לומר דכתי' חטאת לאשמעין חטאת נמי, אימא דאתא לאשמעין דוקא חטאת.

(ה) **כל הענין כולו אינו מדבר אלא בפרים הנשרפים ושעירים הנשרפים, לשרוף פסוליהן אבית הבירה- ע' במקדש דוד (כ"ג, א')** שחקר בזה, האם בא הכתוב לאסור לשרוף בפסולים חוץ לג' מחנות, דכיון דזהו מקום שריפת הכשרים, א"כ איכא איסור לשרוף שם הפסולים, או דלמא ליכא איסור בשריפה חוץ לג' מחנות, רק דמצוה לשרוף בעזרה, כמו שאר קדשים פסולים דמצוה לשרוף בעזרה. וכ' דלכא' נוסה לצד שני בזה מהא דילפי' דין זה מקרא דבקדש באש תשרף, דזהו גופא הפסוק דמפקי' מיני' בפסחים לכל הפסולים שמצוה לשרוף בעזרה. אולם ע"ש שכ' דמדברי הרמב"ם לכא' מבואר להיפוך.

(ו) **ולעמוד בלא תעשה על אכילתו- העיר המקדש דוד (כ"ג, ג'),** דהא בלא"ה איכא איסור מעילה אם אוכלם. וכ' דאה"נ, בא הכתוב לעבור עליו בב' לאוין. א"נ, ס"ל דמשהצית אור ברובו כבר נעשה מצותו, וא"כ נפקא לי' מידי מעילה, אולם עדיין ראוי לאכילה, וא"כ שפיר שייך לומר בו הלאו דלא תאכל.

(ז) **ר"ש אומר עד שיכפר- כ' השפת אמת** דהיינו דמכפר ממש, דהא קיי"ל דשלא במקומו כמקומו דמי, וכיון דס"ל לר"ש דקודם

(א) **כיון דאיכא חטאת ואשם דכי נכנס דמן פסולין, לא פסיקא לי'-** הק' הגבורת ארי (יומא כד:, ד"ה ותדע), לפי מה דא' לקמן (עמוד ב') דהיכא דנכנס להיכל דרך משופש אין הדם נפסלין, א"כ לפי ר"א איכא עצה, דהיינו לכנס לפני דרך משופש, ולזרוק דמים פנימיים, ודמים החיצוניים לא יהיו נפסלים כיון דנכנס דרך משופש, וא"כ שוב יהי' יכול לזרוק דמים החיצוניים. וכ' להוכיח מכאן דגם לענין דמים הפנימיים מה שנכנס דרך משופש אינו נחשב דרך הבאה, והתורה אמרה דצריך הבאה אל ההיכל כדי לזרוק הדם, וכיון דלא "בא", הרי לא קיים דין זריקתו. וע"ע באילת השחר לעיל (פא: על המשנה) דכ' ליישב באו"א, דלכא' מה דכניסה דרך משופש אינו אוסר הדם, היינו משום דאינו כדרך. אבל אם יהי' הדם נתערב באופן דרך בדרך זה יהי' יכול לזרוק, א"כ שוב הוי דרכו, וא"כ ממילא יהי' הדם נפסל, ושוב לא הוי עצה.

(ב) **כיון דאיכא חטאת ואשם, וכו'-** הק' רש"י, למה פסולין הכל, לפסלינהו לחיצונים כדי להכשיר הפנימיים. ותי' דמעולם לא קאמר ר"א לפוסלו בידים, ומוטב להמתין עד שקיעת החמה ויפסלו מאליהן, ואז ישפכם לאמה. וע' במקדש דוד (י"ז, ב') שכ' להוכיח מדברי רש"י דאף דין קבורה אין לעשות בדבר שאין בו פסול הגוף או עיבור צורה, דהא שפיכה לאמה כמו קבורה הוא, וכ' רש"י שצריך להמתין עד שיפסל בלינה, אלמא דאף שפיכה לאמה אין עושין בלא עיבור צורה.

(ג) **משל למה הדבר דומה, לתלמיד שמזוג לרבו חמין, וכו', לא בחמין אנו עסוקין- פרש"י,** וכיון שאני אומר לך מזוג סתם, בחמין הייתי אומר לך. עכשיו הנני אומר לך בין בחמין בין בצונן. וכ' הקרן אורה דמשמע מדברי רש"י דגרס דאמר לי' מזוג לי בחמין, דאם הי' אומר מזוג לי סתם הי' משמע חמין, ועכשיו שאמר לי חמין, בא לטפויי גם צונן. אבל כ' דמתוס' מדויק דלא גרס כן, אלא דמה שאמר

והניח בקו'. וע"ע **בלשם זבח** (הובאו דבריו בשלום רב) דהק' כע"ז, דדלמא מיירי דנכנס להיכל בשוגג, ואח"כ לפני ולפנים במזיד. וא"נ אם נכנס להיכל שלא ע"מ לכפר, ושוב נכנס לפני ולפנים שלא ע"מ לכפר, וע"ש מש"כ ליישב.

(ב) **אלא אמר אביי לא נצרכא אלא לדרך משופש-הק' השפת אמת**, מאי לשון "אלא", הרי עיקר התי' עדיין קיים, דבא זה ולימד על זה, ע"ש מש"כ על זה. וע"ש עוד דהק' על עיקר תי' אביי, דאם נכנס דרך גגין ועליות, הרי גגין ועליות לא נתקדשו, וא"כ לכאור' הדם פסול משום יוצא. וכ' דזה ל"ק, אפי' אם דם זה פסול משום יוצא, מיהו יוצא אינו פוסל שאר הדם. אבל ק', דאם דם זה כבר פסול, א"כ איך מה שנכנס לפני פוסל שאר הדם, הרי דם זה כבר פסול, ושוב אינו ראוי לזריקה, וא"כ לכאור' אינו יכול לפסול שאר הדם, והניח בצ"ע.

(ג) **הזה מדמן על הפרוכת והוציאו למזבח והכניסו מהו, וכו'- ע' במנחת חינוך** (קל"ט), שביאר דשאלת הגמ' הוא רק לגבי הפר ושעיר של יוה"כ, ולא לענין פרים ושעירים הנשרפים. והביאור בזה הוא, דכיון דבפר ושעיר של יוה"כ גזרה עליו תורה לעמוד לפני ממוזבח הזהב ולהזות, ואז גזרה עליו תורה ויצא, דהיינו דלהזאות המזבח צריך לעמוד חוץ למזבח, א"כ נמצא דאע"ג דבעצם חד מקום הוא, קרא לו התורה ויצא. וא"כ, נמצא דחזרה לקרוב לפרוכת הו"ל ביאה, אבל בפרים הנשרפים לא כתיב ויצא, כי גם בהזאות שעל הפרוכת הי' עומד חוץ למזבח הזהב ולא הי' צריך לצאת חוץ למזבח בשביל הזאות המזבח. וא"כ, נמצא דכלפי פרים הנשרפים כל ההיכל חד מקום הוא, ואף אם הקריב עצמו לקרוב לפרוכת, אי"ז ביאה, ויציאתו ממקום זה לא נקרא יציאה.

שעושה הכפרה אינו נפסל, א"כ בשעה שזרק הרי הוא מכפר ממש, רק שוב נפסל הקרבן [ולכאור' כוונתו דנוגע לענין אכילת בשר והקטרת אימורין].

(ח) **ר' יהודה אומר אם הכניס שוגג כשר- תמה השפת אמת**, א"כ איך חשד משה רבנו אהרן ובניו שהכניסו הדם לפניו במזיד, כשאמר הן לא הובא את דמה פנימה. ובשלמא לשי' הרמב"ם, דהיכא שכיפר אפי' בשוגג כיפר, א"ש, ד"ל דחשש שמא כיפרו, אבל לפי פשטות הגמ' דאפי' אם כיפר בשוגג אינו נפסל, מא"ל. והביא דהראב"ד בפי' לתו"כ נסתפק מהו שוגג, האם היינו דסבר דחטאת פנימי הוא, או דסבר דלא מיפסל בכניסה לפניו, א"כ י"ל דלכ"ע יש אופן שוגג שפסול, ובזה חשדם.

(ט) **ותהא מחשבה בפנים פוסלת מק"ו- פרש"י**, דהש"ס בעי זה, ולא גרסי' לי' בתו"כ במילתי' דריה"ג, דהא גם לדידי' יש לשאול כן. ולכאור' הדבר תמוה, איך שייך לשאול כן לריה"ג, הרי הוא ס"ל דלא פסל דם שבפנים את דם שבחוץ. וכ' בחלופי גירסאות דכוונת רש"י לומר דאם לא הי' לריה"ג עדיין קרא לומר דדם שבפנים אינו פוסל, א"כ איפכא הול"ל. ובפנים מאירות ביאר דכוות' רש"י לומר דע"כ אי"ז מדברי ריה"ג, שהרי הוא ודאי יודע כל הדינים מקראי, דבלא"ה לא הי' יכול להק' לרבנן דאיכא ק"ו, דאז גם לדידי' יהי' ק' מנ"ל האי ק"ו, אלא ע"כ מדברי הש"ס הוא.

(י) **דמה ולא בשר- הק' הרש"ש**, ל"ל דרשה זו, הרי דרשי' לעיל (סג). דהיכא שהקיפו נכרים את ההיכל, דיכולין הכהנים ליכנס לקודש ולאכול, וא"כ ודאי אין הבשר נפסל בכך, והניח בקו'. ובמצפה איתן תי' דכיון דשם הי' באונס, א"כ י"ל דזה דומה למה דאי' בסוגיין, דס"ל לר' יהודה דאם הי' בשוגג כשר. וא"כ, שפיר צריכין קרא לומר דמכניס בשר אף במזיד אין הבשר נפסל בכך.

(יא) **אלא הכא, כיון דאיפסל בהיכל, לפני ולפנים מאי בעי- הק' הצאן קדשים**, דלמא איצטריך פנימה לענין פר העלם דבר של ציבור ושעיר, שמצותן בהיכל, שלא יכנס דמן לפני ולפנים,